

อนุมัติเสียเปรียบให้ผู้บริหารและพนักงาน เป็นเหตุให้ต้องเรียกเงินคืน

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการแข่งขันกีฬาถือเป็นกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้แข่งขัน องค์กร สร้างมิตรภาพ และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ การดำเนินการดังกล่าว ระเบียบการเบิกจ่าย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินในการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดเอาไว้ว่าอุปกรณ์การแข่งขันกีฬา ค่าชุดกีฬา ประเภทใดสามารถดำเนินการจัดซื้อได้ หากจัดซื้อให้แก่บุคคลนอกเหนือจากที่กล่าวมา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติ ได้ลงนามอนุมัติให้เบิกจ่ายอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอเนื้อเรื่องเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะ นำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่นานก็น้อย

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่เอาไว้ ซึ่งการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกัน ในแต่ละภูมิภาคนั้น ถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง องค์กร นักกีฬา สร้างมิตรภาพและเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ การจัดการแข่งขันกีฬา ได้มีระเบียบ การเบิกจ่ายเงิน เรื่องหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินในการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนด วิธีการเบิกจ่ายเงินสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์การแข่งขันกีฬา ชุดกีฬา สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬา ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ หากดำเนินการเบิกจ่ายนอกเหนือจากที่ระเบียบ ได้กำหนดเอาไว้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ เข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

“นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ลงนามอนุมัติดำเนินการ โครงการแข่งขันกีฬา อบจ. ๑๗ จังหวัดภาคเหนือและอนุมัติให้จัดซื้อเสื้อยืดแขนยาวแบบคอปกสีขาว สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของ อบจ. (ผู้ที่ไม่ใช่พนักงานกีฬา จำนวน ๑๓๕ ตัว จากทั้งหมด ๒๕๐ ตัว) เพื่อใช้ในการเข้าร่วมกีฬาดังกล่าว โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายของทาง ราชการ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนปัจจุบัน (ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นเงินจำนวน ๒,๙๕๐ บาท ต่อมาได้แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนเงินที่ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบ เป็นจำนวน ๓,๓๗๕ บาท ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) จึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่นายองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดคนปัจจุบัน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ไม่เห็นด้วย และได้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้มีอำนาจพิจารณา อุทธรณ์ต่อไป ซึ่งได้แจ้งขอขยายระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีก ๓๐ วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ดังกล่าว นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ จึงได้ฟ้องนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดคนปัจจุบัน และผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ตามลำดับ) ต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่าตนได้ลงนามอนุมัติตามที่มีการพิจารณากลับกรองมาเป็น

ลำดับตามสายการบังคับบัญชา อีกทั้งไม่เคยทราบหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวมาก่อน โดยการจัดซื้อเสื้อกีเพื่อเป็นใช้ทั้งชุดเชียร์และชุดนักกีฬาไปในตัว ซึ่งไม่ถือว่าเกินความจำเป็นหรือฟุ่มเฟือยแต่อย่างใด”

“ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๒๕๘๙ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินในการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑.๓ กำหนดว่า ค่าอุปกรณ์การกีฬาหรือกรีฑา ค่าชุดนักกีฬา หรือชุดนักกรีฑา พร้อมรองเท้า ถุงเท้า และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จำเป็นและประหยัด การที่นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ได้ลงนามอนุมัติให้ดำเนินการโครงการแข่งขันกีฬาสมาพันธ์ อบจ. โดยอนุมัติให้จัดซื้อเสื้อสำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภาข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง อบจ. เพื่อใช้ในการแข่งขันกีฬาดังกล่าว (ไม่ได้เป็นนักกีฬาหรือนักกรีฑา) ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่หนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนด เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งขณะดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในขณะนั้น จึงมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย ประกอบกับนายสอง (ผู้ฟ้องคดี) มีฐานะเป็นผู้บริหารฝ่ายท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่จะต้องพิจารณาอนุมัติขั้นตอนรายละเอียดของการดำเนินโครงการตลอดจนควบคุมดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามโครงการอย่างถูกต้องตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้ โดยนายสอง (ผู้ฟ้องคดี) มิได้มีอำนาจหน้าที่แต่เพียงการมอบหมายนโยบายให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการดำเนินการเท่านั้น หากแต่มีหน้าที่เป็นผู้อนุมัติในขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการด้วย”

“การลงนามอนุมัติค่าเสื้อของนายไก่อ (ผู้ฟ้องคดี) ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ การเบิกจ่ายเงินในการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด (คนปัจจุบัน) มีคำสั่งให้นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๑๐ ของความเสียหายจำนวน ๓๓,๗๕๐ บาท คิดเป็นเงินจำนวน ๓,๓๗๕ บาท อันเป็นการพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของนายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ในฐานะผู้อนุมัติโครงการ ซึ่งเป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว เนื่องจากหากพิจารณาตามสัดส่วนความรับผิดตามนัยหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ กรณี ๔.๒ การจ่ายเงินผิดระเบียบแล้ว นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นสูงและผู้อนุมัติโครงการต้องรับผิดชอบถึงร้อยละ ๒๐ ของความเสียหาย และเมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า การกระทำละเมิดครั้งนี้เกิดขึ้นจากความผิดหรือความบกพร่องขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมด้วย กรณีจึงไม่ต้องหักส่วนแห่งความรับผิดของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกแต่อย่างใด ดังนั้น คำสั่งให้นายสอง (ผู้ฟ้องคดี) รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๓,๓๗๕ บาท และคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ยกฟ้อง”

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๒๓๓/๒๕๖๘ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า “ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความถูกต้อง และตรวจสอบข้อกฎหมายหรือระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของทางราชการ ก่อนที่จะลงนามอนุมัติเรื่องใด ๆ โดยไม่อาจอ้างว่าไม่ทราบหลักเกณฑ์หรือข้อกฎหมายมาก่อนได้ ซึ่งการเบิกจ่ายงบประมาณในการแข่งขันกีฬา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๒๕๘๙ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินในการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรณีเสื้อหรือชุดที่ใส่ร่วมการแข่งขันที่สามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณได้นั้น จะต้องเป็นเสื้อหรือชุดสำหรับ นักกีฬาหรือนักกรีฑาเท่านั้น ส่วนกองเชียร์หรือเสื้อที่มสำหรับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่มาร่วมงาน ซึ่งไม่ใช่ นักกีฬา ย่อมไม่อาจเบิกจ่ายจากงบประมาณดังกล่าวได้”

หมายเหตุ

- บทความนี้ นำมาจากบทความเผยแพร่ในสื่อ อปท.นิวส์ คอลัมน์ “ก้าวสู่สังคมธรรมาภิบาล กับศาลปกครอง” เรื่อง ไม่ใช่นักกีฬามีสิทธิใหม่ : อนุมัติเสื้อเชียร์ให้ผู้บริหารและพนักงาน เบิกจ่ายจาก งบประมาณได้หรือไม่

- อ้างอิงจาก คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อผ.๒๓๓/๒๕๖๘

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์
นิติกรปฏิบัติการ